

NIEUWSBRIEF

蘭日

Het Holland Eiland in de baai van Yamada

Een uitgave van Stichting 'De Hofreis' • Jaargang 9 - nummer 3 - december 2010 • Secretariaat: H. Visser-Stoltenborgh, Faunalaan 95, 3972 PP Driebergen, tel. (0343) 514 799, hennyvist@gmail.com • Redactie: info@dehofreis.nl • www.dehofreis.nl

Van het bestuur

Met veel genoegen bieden wij u de laatste Nieuwsbrief in 2010 aan, waarin we vooral uw aandacht vragen voor een terugblik op diverse activiteiten die in dit bijzondere jaar hebben plaatsgevonden ter gelegenheid van de viering van de inmiddels **tien jaar durende vriendschappelijke betrekkingen** tussen de gemeenten Zeist en Yamada (2000-2010). Waar het Hofreisbestuur ook veel waardering voor heeft is de voortgang van het elk jaar (begin januari) plaatsvindend **bezoek van een delegatie Junior Highschool studenten uit Yamada** aan het Christelijk Lyceum Zeist. Dit uitwisselingsproject is al in 1995 van start gegaan en zal hopelijk gecontinueerd worden met steun in de rug van Stichting 'de Hofreis' .

Echter... een steun in de rug is ook onontbeerlijk voor 'de Hofreis', wil ze in staat blijven belangstelling en aandacht te vragen voor aspecten van de bijzondere Japanse Kunst en Cultuur. Wij hebben hiervoor veel **'vrienden'** nodig die bereid zijn ons te steunen bij het realiseren van onze doelstellingen met een minimum bedrag van € 15,- dat overgemaakt kan worden op rek.nr. 4234798 t.n.v. Penningmeester Hofreis Zeist. Voor het komend jaar **2011** gaat het bestuur zich inzetten voor de organisatie van een aantal activiteiten waarvoor we graag uw belangstelling en aanwezigheid willen vragen: de jaarlijkse Japanse Culturele Dag op een zondagmiddag in augustus in het Slottuintheater en de tuin achter het Zeister Slot • Japanse kookworkshop • lezingen en een of meer filmavonden • Bestaan er bij u wensen of ideeën laat het ons weten.

Neemt u ook eens een kijkje op **onze website** voor de meest actuele situaties en agenda in 2011. Vergeet niet kennis te nemen van de vermelde websites.

Op deze plaats willen bij Bernard Weerdmeester namens ons allen hartelijk bedanken voor zijn jarenlange betrokkenheid en inzet, vooral als penningmeester, voor de Hofreis. **Wij blijven naarstig op zoek naar zijn opvolger en tevens naar 2 bestuursleden voor de noodzakelijke versterking.**

Voor info: (030) 692 03 58 of info@dehofreis.nl

Fred Steensma, voorzitter

Cultuurmarkt 2010 Zeist

Jaarlijks vindt in theater Figi de Cultuurmarkt plaats op de derde zondag in september. Het is het startsein van het nieuwe culturele seizoen in Zeist.

Hier presenteren de podia-kunsten in Zeist hun programma voor het komend seizoen aan het publiek. Het is helaas niet mogelijk dat alle organisaties zich live kunnen presenteren, maar die hebben wel de mogelijkheid zich bekend te maken via info-tafels. Dankzij de aanwezigheid en hulp van Japanse leerlingen en ouders (Japanse school in Amsterdam) hebben veel bezoekers kennis kunnen maken – door te kijken en/of mee te doen – met origami

en kalligrafieren, en tevens met de plannen van 'de Hofreis' in de komende periode. Veel dank voor onze Japanse gasten uit Amsterdam.

D
E

H
O
F
R
E
I
S

Shinto, bakermat van de Japanse cultuur

Op 7 oktober jl. heeft drs. Paul de Leeuw in de Thomaskerk in Zeist een lezing gehouden over het Shintoïsme.

Shinto is ruim 25 jaar geleden door hem in Europa geïntroduceerd. Hij had na zijn studie in Leiden veel belangstelling voor oeroude rituele vormen van theater en kreeg een studiebeurs van het Ministerie van Onderwijs, Kunst en Wetenschap een studiebeurs aangeboden in Parijs. Daar werd een onderzoek gedaan naar het gebruik van eeuwenoude Japanse disciplines in het theater. Een 2e studiebeurs volgde voor een studie in Japan. Na 3 jaar ontving hij als eerste niet-Japanner de bevoegdheid om als shinto meester trainingen te geven en ceremonies uit te voeren.

In 1981 werd een stichting opgericht om Shinto te verspreiden en in het jaar 2000 kreeg deze stichting de naam Japanese Dutch Shinzen Foundation. Het woord Shinzen betekent: vriendschap. Shinto komt oorspronkelijk uit Japan. Het is een duizenden jaren oude traditie die al lang bestond voor het Boeddhisme werd ingevoerd en in Japan een nog steeds springlevende traditie is. Shinto is universeel, voor iedereen. Het is een levenswijze die lichaam en geest integreert en die mens in harmonie ziet met de natuur.

Shinto ceremonies worden vooral gehouden op momenten die een nieuw begin inleiden. Men kent de ceremonies voor de vier jaargetijden, persoonlijke ceremonies en ceremonies voor bedrijven. Voorbeelden hiervan zijn: Het begin van het nieuwe jaar, de jaargetijden, geboorten, huwelijken, bouw van een nieuw kantoorgebouw, een jubileum e.d.

De ceremonies tonen respect en dankbaarheid voor de energie van de natuur.

Overall kan de natuurlijke kracht inzitten, in rotsen, in bomen, in water. Het kan tijdelijk zijn. In Japan is de natuur bezielde, je kunt er je kracht uithalen. Het gaat ook om de cyclus van geven en ontvangen. Voordat je iets uit de natuur haalt moet je er iets aan geven. Na een korte koffiepauze heeft Paul de Leeuw voor ons een ceremonie uitgevoerd, wat voor een ieder een bijzondere belevenis was.

We kijken terug op een geweldige indrukwekkende avond, waarop we veel geleerd hebben over deze mooie Japanse levenswijze.

Als u meer over shinto wilt weten kunt u terecht op www.shinto.nl

Henny Visser-Stoltenborgh

Herfst-Hofreis Yamada 2010

Met 4 impressies* van enkele reisgenoten

Tijdens de herfstvakantie en een beetje langer (15 - 27 oktober) heeft een groep van 8 volwassenen uit Zeist e.o. voor de tweede keer (na 2008) een bezoek gebracht aan Japan o.l.v. Fred Steensma, voorzitter van Stichting 'de Hofreis'.

Na de vliegreis van ruim elf uur reden we even later vanuit Tokyo met de Shinkansen (bullet train) zo'n zeshonderd kilometer naar het noorden van het hoofdeiland Honshu, waar we in de Iwate provinciehoofdstad Morioka hartelijk werden begroet door de heer Kimura. Hij is de 'founder' van de contacten tussen Yamada en Zeist.

Na een gezellige avond en een hotelovernachting werden we de volgende dag door een bus opgehaald en na een rit van 130 km

afgezet bij het gemeentehuis van Yamada. Een mooie tocht door bebost, bergachtig gebied (met beginnende herfstkleuren) eindigend bij de schitterende Yamadabaai, een grote inham in de kust van de Pacific Ocean. Op deze zondagmiddag werd de groep uit Zeist welkom geheten bij de officiële viering van de tienjarige vriendschapsrelatie tussen Yamada en Zeist. Een indrukwekkend ceremonieel gebeuren, waarbij ook vertegenwoordigers van de Nederlandse Ambassade uit Tokyo

aanwezig waren, en dat eindigde in een geweldig feest.

De volgende dag werden wij onthaald op een informatief en educatief dagje uit in Yamada en omgeving: o.a. een bezoek aan Yamada Junior Highschool, een boottocht over de baai van Yamada met een korte pauze op het – in de baai liggend – Holland-eiland, een kijkje in een verzorgingshuis voor ouderen.

Inclusief de ervaringen van het verblijf in een gastgezin zijn dit onvergetelijke indrukken van het alledaagse leven. Het blijft bijzonder dat 'onze' Japanreis de eerste dagen op deze manier kan beginnen. Wat een wereld van verschil hebben wij tijdens het vervolg van de reis kunnen ervaren: een soort 'struggle for life' t.a.v. communicatie, transport, overnachtingen in veel hotels, het zoeken naar Japansekeukens, programmapunten realiseren, enz.

Maar de rest van de reis is prima verlopen. Een reis waarin we dit jaar veel treinkilometers hebben afgelegd en heel veel gezien hebben in Tokyo, Kyoto, Nagasaki, Sasebo, Hirado en Osaka. Enkele details over de reis kunt u elders in deze Nieuwsbrief lezen.

Rest ons de familie Kadokawa uit Zeist hartelijk te bedanken voor hun assistentie bij de voorbereiding, maar ook voor de begeleiding van de groep in Japan: assistentie bij aankomst in Tokyo door Mitsuo Kadokawa en begeleiding vanaf Kyoto door vriendin Kaori Fukutomi tot vertrek uit Japan.

Fred Steensma

De traan van vader Sato*

De reis die onder de voortreffelijke leiding van Fred Steensma plaatsvond, had als uniek kenmerk dat de deelnemers in Yamada twee dagen in een gastgezin verbleven. Zo waren wij de gasten van het echtpaar Mitsuru en Emiko Sato. Hun kinderen waren al uit huis, maar Mitsuru's vader bracht veel tijd bij hen door. Het samen eten en kletsen in de grote woonkeuken zal voor ons onvergetelijk blijven.

Het eten dat Emiko ons voorzette was verrukkelijk, overheerlijk, geweldig! Op de tweede avond had zij hulp ingeschakeld in de persoon van haar zuster. Een dampende schaal stond op tafel en

daarin lagen paddestoelen en groenten in een bouillon te koken. Wij kregen stukjes van het allerbeste rundvlees en vis en die konden we zelf gaar laten worden in de schaal. Shabu shabu heette het. Er waren gefrituurde groenten en ook was er een fantastische, rond en gelakte, bak met sushi's en shasimi. Geweldig was de sesamsaus waar je de gerechten in kon dopen. Emiko en haar zuster aten niet mee aan de tafel. We kregen zoete Japanse wijn van Misuru, die zich intussen in de boerenkleding had gestoken – die wij hem hadden geschonken – en een Hollander nadeed.

En dan was daar Mitsuru's vader. Hij zei niet veel maar hij was duidelijk aanwezig. Hij dronk de hele tijd sake met tomatensap. De sake was verborgen in een keukenkastje en telkens als hij wilde inschenken haalde hij een enorme fles te voorschijn. Toen wij een vertaalprobleem hadden en Sato wanhopig zocht naar het juiste woord, haalde deze bejaarde

heer kalm een zilverkleuring computertje uit zijn zak en vond feilloos het woord dat we nodig hadden. Sato senior is een begenadigd calligraaf. Dat bleek toen hij met een razendsnel penseel voor ons hele reisgezelschap een tekening van Daruma maakte, de legendarische Boeddhistische monnik, die wordt afgebeeld zonder armen en benen. Ook hield hij zich aan een ochtendritueel: hij schepte rijst uit een grote pan in een bakje en uit de kraan taptte hij water in een ander bakje. Beide bakjes bracht hij naar een open kast in een grote kamer waar tatami-matten lagen. In die kast stonden foto's van zijn ouders, over wie hij met liefde sprak. De bakjes plaatste hij naast de portretten. Ontroerend !

Er is meer te vertellen: wij sliepen niet op de tatamimatten en onder een futon, maar in gewone bedden. Er was een teckel, die Lomo heette en op de veranda een hok had. En dat in de verte de mount Fuji te zien was, d.w.z. Zeggen dat achter het huis van de Sato's een schildering van deze berg was aangebracht. Ook mag niet onverteld blijven dat de wc-bril voorzien was van een roze wollen bedekking en dat het huis vlakbij een spoorlijn stond en dat een oorverdovend geluid ons 's morgens wakker maakte.

In de woonkeuken stond de TV permanent aan, zodat we uit onze ooghoek een indruk kregen van het Japanse TV-aanbod: nieuws maar ook veel, veel quizzes en spelletjes. We mochten ook Sato's bedrijf bezoeken. Een combinatie van een tuincentrum en een gereedschapswinkel, dat er florerend uitzag.

En wist je dat Japanners als ze 'bedoel je mij?' vragen, niet op hun buik wijzen maar naar hun neus? Emiko's zuster demonstreerde deze schattige gewoonte terwijl ze de afwas stond te doen. Kortom, mochten de deelnemers een wedstrijdje willen doen over de vraag wie het beste en leukste gastgezin had, dan zouden wij de familie Sato voordragen.

Het afscheid kwam onherroepelijk. In de informatie die wij in Zeist hadden gekregen stond vermeld dat Japanners slechts één gezichtsuitdrukking hebben waar achter veel emoties schuil gaan. Dat mag voor de meeste Japanners gelden, maar in elk geval niet

voor Mitsuru's vader. Toen Martina hem omhelsde rolde een traan over zijn wang. Hij had het ook gezellig gevonden dat we er waren.

Louis en Martina Smit

In Japan oktober 2010*

Japan, land van de rijzende zon, ingetogenheid en contrasten. Als vips werden wij ontvangen door een voltallige Japanse delegatie.

In de sfeervolle eetzaal van het hotel te Morioka werden wij welkom geheten door drie elegante Japanse vrouwen, gekleed in de traditionele kimono en werd het diner opgeluisterd door twee Japanse harpisten die de koto bespeelden.

Vele bewegende toespraken welke door de sympathieke Ellen van Dam werden vertaald; zij werkt in Yamada als docente Engels.

Aan een lange tafel gezeten kregen wij een heerlijk Japans diner voorgeschoteld, dat oogde als een schilderij. Onze glazen werden keer op keer ingeschonken en de innemende Japanse vrolijkheid verhoogde de sfeer optimaal.

Na afloop van de overweldigende Japanse maaltijd zijn wij de stad Morioka ingegaan op weg naar een ruïne gelegen tegen een verlichte sfeervolle achtergrond.

Onderweg wederom Japanse vrolijkheid in het uitgaansleven. Vele jonge hippe mooie jonge vrouwen en mannen. Met name de 'meisjesvrouwen' waren extravagant opgemaakt en uitgedost. Veel glim en glitter, kantjes, bontjes en een niet aflatend gegiechel. Prachtig. Louis schoot telkens plaatjes en ze lachten hem en ons vriendelijk toe.

Japan en contrasten. Veel schoonheid en veel lelijkheid. Prachtige tempels en tuinen, verstilde spiritualiteit, een cultuur van tradities, de gastvrijheid, prachtige landschappen, rijstvelden, theetempel-tjes, de indrukwekkende oude stad Kyoto... Maar in de steden was het een overdaad aan kitscherige popperige winkels, felle kleuren en lichten, met hoge en/of luide stemmen werden voor vele zaken de waar aangekondigd. Je werd begroet door buigende welkom meisjes, buigende inpakmeisjes, jongens, vrouwen en mannen. Zo voelde je je onophoudelijk welkom. In o.a. Tokyo en Osaka waren vele zeer chique winkels van wereldnaam. Op het plein in Osaka tussen het 'Museum of Modern Art and the Museum of Science' stond een gigantische stalen sculptuur als een metafoer voor een moderne wereldstad.

Kluwen electriciteitsdraden hingen als slingers in de straten. Gebouwen staan schots en scheef door elkaar; bepaald geen schoonheidsprijs.

In stations en metro hingen 'the Salarymen en -women' dommelend in de touwen.

De passagiers met een ondoordringelijke uitdrukking op het gezicht. Overal bewaking, kindertjes en studenten in uniform, vrolijke petjes en een stralende glimlach. Klik, klik gingen onze camera's.

Marion en Kyra logeerden bij een modern Japans echtpaar met twee jongens die op de Junior Highschool zaten. Ik heb nog nooit zoveel pantoffels in een huis gezien maar de sfeer, samen eten en de gesprekken waren onvergetelijk. Ook hebben we allemaal genoten en heerlijk gegeten in sfeervolle restaurantjes en vrolijk gezongen in karaoke bars.

Een onvergetelijke ervaring en mijn dank, reisgenoten, aan jullie aardige en onderhoudende gezelschap.

Kyra Christina van Ramele

Officiële ontvangst bij de ceremonie '10 jaar Yamada-Zeist', met links de burgemeester van Yamada en een vertegenwoordigster van de Nederlandse Ambassade.

Japanreis-haiku's*

Voor we naar Yamada zouden reizen vroeg ik medebestuurder Mitsu Kadokawa haiku's van mij te vertalen om er daar goede sier mee te maken, maar hij raadde dat af.

Het wordt in Japan meer gewaardeerd als je ter plekke een haiku maakt die bij de gelegenheid past. Dat heb ik dan ook met goed gevolg in het Engels gedaan. Het resultaat werd ter plaatse in het Japans vertaald.

Through light and dark clouds
flying to the rising sun
to encounter friends.

Door licht en donker
vliegen naar de zon die rijst
om vrienden te zien.

In brilliant sunlight
greeted by the black tail gulls
in Yamada Bay.

In briljant zonlicht
begroet door zwartstaartmeeuwen
in Yamada Baai.

The old Glasses Bridge -
friends see friends in the moonlight
without spectacles.

De oude Brillbrug -
vriend ziet vriend in het maanlicht
zonder vergrootglas.

'Last rose of summer'
with a view on the harbor
and the dusk falling.
Nagasaki nostalgia
on Glover Garden hillside.

'Last rose of summer'
met een zicht op de haven
als de schemer valt.
Nagasaki nostalgie
op Glover Gardens heuvel.

De eerste debiteerde ik op het ontvangsfeest. De tweede toen het mijn beurt was om te zingen op de karaoke-avond met onze Japanse vrienden, juist nadat we My way inderdaad hadden gebruld. De derde op de tweede dag, vóór de boottocht naar het eiland Orandajima (Holland Eiland), waar in 1643 het VOC-schip de Breskens strandde. Het eiland kreeg die naam officieel in 1993, 350 jaar later. De dag voor de boottocht was een regendag geweest. De zwartstaartmeeuw is een officieel symbool van Yamada. De volgende haiku maakte ik voor onze begeleidster, mevrouw Kaori, bij de Meganebashi (Brilbrug), de oudste stenen brug van Japan, die negen jaar voor de landing van de Breskens werd gebouwd in Nagasaki, aan de andere kant van het land. De brug bestaat uit twee perfecte halve cirkelbogen, die samen met hun weerkaatsing in het water een bril vormen. Kaori wees me erop dat dit met de volle maan een geschikte plek was voor een haiku. Zodoende. Tenslotte werden we verrast door een zingende sopraan bij ons bezoek aan Glover Garden in dezelfde stad, waar een marmeren beeld staat van Puccini en de roem herdacht wordt van de diva Miura Tamaki in haar rol van Cio-Cio-san (Madame Butterfly), met name in Italië.

Bij mijn terugkeer wachtte mij een dringend verzoek haiku's met als thema 'geluid' in te sturen voor de komende bijeenkomst van Harundine, de Latijnse haikukern. Geïnspireerd door onze Japanreis schreef ik:

Sonus milium
globorum cadentium -
Pachenco ludus.

Gedruis van duizend
tuimelende kogeltjes -
het Pachenco-spel.

Quam consimilis
est lari crassirostris
vox voci felis!

Hoe zeer gelijkt toch
de schreeuw van de zwartstaartmeeuw
op die van een kat!

Daarom wordt de zwartstaartmeeuw ook wel katmeeuw genoemd.

Paul Mercken

Maquette Decima (Nagasaki - 1641)

Een verrassende ontmoeting*

Kort voor ons vertrek met de HerfstHofreis-groep naar Japan meldde bestuurslid (Jaap Beunder) van de Stichting Hirado - Noordwijkerhout dat wij bij aankomst in Hirado, op zondag 24 oktober, Remco Vrolijk (hij werkt en woont al enkele jaren in Hirado) zouden kunnen ontmoeten.

Tot onze verbazing stond Remco ons bij aankomst van de bus op te wachten: een verrassende ontmoeting. Dankzij deze onverwachte gids hebben we deze dag genoten van de bijzonderheden in en van Hirado, waar op die dag zelfs een klein festival plaatsvond. We werden tevens geïnformeerd over de reconstructie van het in 1936 gebouwde magazijn van de Nederlandse handelspost aldaar. Zoals het er nu uitziet wordt op 20 september 2011 het gebouw officieel geopend, op dezelfde datum als de ingebruikneming 402 jaar eerder. Deze dag werd afgesloten met een bezoek aan een Japans restaurant, waar Remco hartelijk bedankt werd voor zijn bemoeienissen met ons. Meer informatie op www.city.hirado.nagasaki.jp/english/sights/dutchtradingpost.htm

Fred Steensma

Baai van Hirado met Nederlands pakhuis (1639)

Bijdrage van Ellen van Dam

Ellen is een Nederlandse docent, die sinds 2005 in Yamada engelse lessen geeft aan een aantal basisscholen en de twee Junior Highscholen. Zij zorgt heel trouw voor een column in onze Nieuwsbrief:

Hoe overleef je als Nederlander winter in Japan

Na vijf jaar in Yamada te hebben gewoond ben ik nog steeds niet gewend aan het gebrek aan centrale verwarming. Maar ondanks dat het al december is heb ik dit jaar nog geen brandstof voor mijn kachelteje hoeven te kopen. Ook vandaag (1 dec. jl.) was het 15 graden buiten, het zonnetje scheen en op school in de pauze heb ik gewoon samen met de andere kinderen in mijn t-shirtje buiten gespeeld (het is makkelijk je leeftijd te vergeten als je werkdag voornamelijk bestaat uit tikkertje spelen). En dat terwijl ik deze week in de metro een artikel las met als titel "Koud he!.... Brrrrrrrrrr" en dat de gevoelstemperatuur zo'n min 17 graden was. Maar ik zou erg naïef zijn om te denken dat het zo warm blijft en dus ben ik me al mentaal aan het voorbereiden op langdurige ijzige kou en bergen sneeuw.

Gelukkig heeft men in Japan enkele fantastische items bedacht om de winter zo pijnloos mogelijk te maken. Hier een lijstje van mijn top 5 van dingen die mij de winter doorhelpen.

1. De Kotatsu. We hebben in Nederland niet echt iets om het mee te vergelijken dus ik zal mijn best doen het uit te leggen. Het is een lage tafel op scheenbeen hoogte (dat weet ik door

de talloze blauwe plekken op mijn schenen van het tegen de kotatsu aanlopen). Onder het tafelblad leg je een vuurvast deken. Onder de tafel heb je de kachel. Dus je zit lekker met je onderlijf zalig warm onder dat deken. Het is een traditie om al zittend aan de kotatsu Japanse mikan (soort van manderijntjes) te eten, te relaxen en in slaap te vallen om een paar uur later met een stijve nek weer wakker te worden.

2. De verwarmde toilet zetels. Er is weinig zo zalig dan met je blote billetjes op een verwarmde toiletbril neer te strijken. Hoewel ik moet zeggen dat ik de eerste keer niet zo gecharmeerd was omdat ik dacht dat de persoon die voor mij naar het toilet was gegaan ontzettend zijn best had zitten doen ... Inmiddels ben ik zo gewend aan de Japanse WC's dat ik me moest inhouden niet te gillen toen ik tijdens mijn kerstvakantie in Nederland weer eens een Nederlandse WC gebruikte. Brrrrrrrr.

3. Onsen. Japan is een vulkanische actief land waardoor er ontelbaar veel onsen oftewel badgelegenheden met water uit geisers zijn. En er is niets lekkerder dan naar een afgelegen onsen gaan voor een dipje in een rotenburo (buitenbad) en naar de sneeuw te kijken terwijl je langzaam gaar zit te koken. Het zijn niet alleen de baden die onsen (met exotische namen zoals nyuto onsen = tepelonsen, zo genaamd omdat het water melkwit is) een populair uitstapje maken in Japan maar ook de uitgebreide streekgerechten die worden geserveerd bij het diner en ontbijt. Eten, badderen, badderen, eten...wat wil een mens nog meer!

4. Nabe. Nabe betekend letterlijk pan. Nabe ryori is een diepe pan waarin men vlees, groente, noedels of rijst in kookt waar heel het gezin van eet. In de pan doet men verschillende soorten soep waar je dan steeds meer vlees en groente aan toevoegt. Je schept zelf op wat je lekker vind in een kommetje. Lekker, gezellig en je hebt het meteen warm.

5. Atsukan. Iets waar je het ook erg warm van krijgt is Atsukan. Atsukan is rijstwijn die je opwarmt in een stenen flesje in een pan met kokend water. De dampen die van de kokende sake afkomen alleen zijn al genoeg om je gezicht te laten gloeien.

Zoals gezegd valt het op dit moment nog reuze mee met de kou maar na het typen van dit stukje ben ik er helemaal klaar voor. Kom maar op met die strenge winter!!!

Weetjes over sake

In Japan is sake na bier de populairste drank. Sake is een kleurloos brouwsel met ongeveer 15% alcohol.

Men ontdekte dat de rijst die werd gekauwd en uitgespuugd,

spontaan begon te gisten. Sakemakers ontdekten ook dat de schimmelsoort Koji-kin hetzelfde effect heeft. Door de schimmelsoort op de rijst te laten groeien, worden de enzymen in de rijstkorrel geactiveerd en helpen bij de omzetting van zetmeel in suiker. Later, tijdens de gisting, wordt de suiker omgezet in alcohol. Dit duurt 20 tot 30 dagen, daarna wordt de rijst geperst en de drank gefilterd. Na enkele maanden rust om te rijpen, wordt de drank verdund met water tot ongeveer 15% alcohol.

Sake dankt zijn aparte geur en smaak aan de Koji-kin en de gebruikte rijstsoort. Hoe beter de rijst, hoe beter de drank. De goedkoopste sake wordt gemaakt van gewone tafelryst.

De betere sake wordt gemaakt van speciale sakerijstsoorten. Heel belangrijk voor de kwaliteit is de mate waarin de sakerijst is gepolijst. De zetmeel zit als een 'wit hart' in de kern van de rijstkorrel. Daaromheen zitten eiwitten, vetten en andere stoffen. Hoe meer zetmeel, hoe minder vetten meevergisten en des te fijner de sake. In een soort molen wordt door de sakebrouwers een deel van de rijstkorrel afgeslepen en gepolijst. De beste kwaliteitssake is gemaakt van rijstkorrels waarvan 30 tot 50 % van het omhulsel is afgeslepen.

De moderne sake, komt gekoeld, 8 à 10 graden Celsius het beste tot zijn recht.

Niet alleen bij Aziatische gerechten, maar ook bij de intense en geconcentreerde smaken van de moderne keuken past sake prima.

Henny Visser-Stoltenborgh

Financieel verslag 2010

In het lustrumjaar 2010 heeft Stichting 'de Hofreis' moeten interen op haar vermogen, dankzij de vele activiteiten. Bijna € 4.000,- werd besteed aan de Japanse Culturele Dag, die zeer succesvol genoemd mag worden. Verder werd geld uitgegeven aan de Haiku-wedstrijd op de basisscholen, de lezing over Murakami in de Zeister bibliotheek en de Shinto-avond in de Thomaskerk (samen ruim € 1100,-).

Gelukkig verstrekte de Gemeente Zeist een eenmalige (extra) subsidie in het kader van het tienjarig bestaan van de vriendschap tussen Zeist en Yamada. Echter het kapitaal van de Stichting liep terug tot ca € 300,-. Ook de donateurs (Vrienden van de Hofreis) lieten het dit jaar wat afweten: slechts € 350,-.

Voor het voortbestaan van 'de Hofreis' en het kunnen uitgeven van de gratis (3 x per jaar verschijnende) Nieuwsbrief is het noodzakelijk dat meer mensen een donatie overmaken. Dit kan op rek.nr. 4234798 t.n.v. penningmeester Hofreis Zeist.

Bernard Weerdmeester
(affredend penningmeester)

Aanbevolen literatuur

De niet verhoorde gebeden van Jacob de Zoet

auteur: David Mitchell, vertaling: Harm Damsma en Niek Miedema
uitgever: Ailantus ISBN 978 90 895 30097 - mei 2010 € 24,95
(nog niet 2e hands verkrijgbaar)

Eind 1799 vertrekt Jacob de Zoet naar het eilandje Decima bij Nagasaki. Het is de verste handelspost van de V.O.C. In Japan. Hij moet er de boeken van de V.O.C. controleren op corruptie. Dat valt niet goed bij zijn landgenoten. Hij wordt verliefd op Orito, een Japanse vroedvrouw die, als dank voor het redden van een

baby, mag studeren bij de Nederlandse arts op Decima. Meegesleept door liefde en werk doorziet de Zoet niet het verraad van de man die hij het meest vertrouwt en de naderende gevolgen.

Bedrog en vertrouwen, liefde en lust, schuld en geloof, koelbloedige moord en wonderlijke onsterfelijkheid spelen een rol in deze fantastische roman, die uiterst levendig het bestaan schildert van gewone – en buitengewone – mensen die gevangen zitten in de aardverschuiving

tussen Oost en West.

Kafka op het strand

auteur: Haruki Murakami, vertaling: Jacques Westerhoven
uitgeverij Atlas Amsterdam, ISBN 978 90 450 00947
sept. 2006 € 19,90

'Kafka op het strand' volgt de lotgevallen van twee opmerkelijke figuren. Kafka Tamura loopt op zijn 15e verjaardag van huis weg om te ontsnappen aan zijn onmogelijke vader. Nakata, een man op leeftijd die als voornaamste bezigheid het zoeken naar weggelopen katten heeft, is nooit volledig hersteld van een bizar jeugdtrauma. Er wordt een brute moord gepleegd, maar de identiteit van de dader is een groot raadsel. Katten praten met mensen, vissen vallen uit de lucht en in een bos verschuilen zich soldaten, die sinds de Tweede Wereldoorlog niet ouder zijn geworden. Dit boek is een verhaal over een mythische ontdekkingstocht, over hedendaagse taboes, over vadermoord en moederliefde.

Varen om peper en thee

auteur: Els M. Jacobs, uitgever: Rijksmuseum 'Nederland Scheepvaartmuseum' Amsterdam i.s.m. Walburgpers in Zutphen, 1991
ISBN 90 6011 7301, 2e hands vanaf € 5.00

Een korte geschiedenis van de Verenigde Oostindische Compagnie. De V.O.C. Was in de 17e en 18e eeuw het grootste handels- en scheepvaartbedrijf in de wereld, met een vloot van meer dan 100 schepen, duizenden werknemers, een kleine 30 kantoren in Azië en 6 vestigingen in de Republiek, die elk hun eigen kantoren, pakhuizen en werven hadden.

Bijzondere websites inclusief Japan Culinaire

<http://ikjeld.com/nl/news>
www.medium4you.be/VincentvandenStorme
www.uchiyama.nl
www.uchiyama.demon.nl
www.dekoi.info/japansekeuken.html
www.sushi-line.com
www.bento.com

*Wij maken graag van deze gelegenheid gebruik
v gezegende en gezellige kerstdagen te wensen
en een gezond en inspirerend 2011*

皆様の祝福多き和楽のクリスマス、そして2011年の
御健勝と御多幸を心よりお祈り申し上げます。